

Is onze wereld anders sinds 11 september?

Na de gebeurtenissen van 11 september staan we op een kruispunt. De snelle ontwikkeling en verspreiding van technologische kennis stelt elk individu, dat over de nodige financiën beschikt, in staat zich alle mogelijke conventionele, chemische, biologische en zelfs nucleaire wapens aan te schaffen. Ons klassiek concept van veiligheid en verdediging, met nationale legers en ministeries van Defensie, biedt geen antwoord op terreuracties.

Na hun aanvankelijke schroom zijn heel wat analisten het hierover eens: de structurele onrechtvaardigheid in de wereld moet op de eerste plaats worden aangepakt. Alleen op die manier zal de voedingsbodem voor terroristische acties worden weggeslagen. Ik hoorde het William Clinton graag zeggen tijdens de conferentie over de mondialisering, die premier Verhofstadt in oktober jongstleden in Gent organiseerde: "We kunnen de andere volkeren niet blijven ontzeggen, wat we als een recht opeisen voor onszelf: het recht op ontwikkeling". Waarom verklaarde hij dat niet eerder, tijdens zijn presidentschap?

We stellen ons grote vragen over de doeltreffendheid van de huidige militaire aanpak van het terrorisme. Zelfs al wordt Bin Laden uitgeschakeld, het terrorisme is niet zijn monopolie. Inmiddels blijkt Afghanistan, nu de Taliban er (gelukkig) niet langer de plak zwaaien, opnieuw te belanden in een gelijkaardige situatie zoals in het begin de jaren '90: de Afghanen blijven het slachtoffer van een bloedige strijd tussen lokale krijgsheren, al dan niet gefinancierd vanuit het buitenland.

Uiteraard moeten de verantwoordelijken voor de aanslagen van 11 september gevonden en berecht worden. Het is de goede waarnemer niet ontgaan dat de V.S. zich hardnekkig blijven kanten tegen een Internationaal Gerechtshof, dat de verantwoordelijken van terreurdaden, of ze nu Bin Laden, Pinochet, Milosevic of Sharon heten, kan bestraffen. Washington blijft liever het recht in eigen hand nemen. Wij hebben van meetaf aan gepleit voor een geheel van juridische, politieke en politieke maatregelen. Wij hebben vanaf het begin een louter militaire aanpak veroordeeld. Op korte, middellange én lange termijn moeten er maatregelen komen, zoals de drooglegging van alle financiële bronnen van het internationale terrorisme, de oprichting van een bijzonder VN-agentschap ter bestrijding van terreuracties, een nauwere samenwerking met de Arabische wereld, een poli-

tieke oplossing van de vele aanslepende conflicten - op de eerste plaats het Palestijns-Israëlische conflict...

Afghanistan heeft bovendien een nieuwe fase ingeluid: wereldwijd wordt er een amalgaam gecreëerd tussen humanitaire hulp en militaire acties. Dezelfde vliegtuigen droppen nu eens bommen, dan weer voedselpakketten. Alle VN-instanties, Oxfam-International en andere humanitaire organisaties als Artsen Zonder Grenzen, waarschuwen voor deze verwarring. Oxfam-International werkt al meer dan 15 jaar in Afghanistan. Oxfam-Solidariteit koos er alvast voor geen Belgische en Europese overheidsfondsen te aanvaarden. België en Europa zijn immers expliciet betrokken partij bij deze oorlog. Onze solidariteitsacties voeren we enkel met de opbrengst van onze oproepen tot de publieke opinie.

Enkele weken geleden zag het er naar uit - ook al was dat enkel om de cohesie binnen de broze alliantie tegen terrorisme te behouden - dat de V.S. op een politieke oplossing aanstuurden voor het Palestijns-Israëlische conflict. Niets is minder waar gebleken. De Israëlische regeringsleider Sharon kan meer dan ooit op onvoorwaardelijke steun van de V.S. rekenen, zelfs om "Arafat als het hoofd van terroristische organisaties" te bestempelen. Europa deed lovenswaardige pogingen om via diplomatieke weg oplossingen te suggereren. Israël legde die telkens hooghartig naast zich neer.

De houding van de 'internationale gemeenschap' in Irak in de jaren '90 en vandaag in Afghanistan contrasteert scherp met het schreeuwende gebrek aan optreden om Israël te verplichten de VN-resoluties te eerbiedigen. Nochtans hebben België en Europa tal van mogelijkheden om écht druk uit te oefenen op Israël: ze moeten alleen hun eigen wetten toepassen om onmiddellijk alle wapenhandel en de preferentiële handelsverdragen met Tel Aviv stop te zetten. Toch zien we dit niet gebeuren, ook vandaag niet.

Dát bedoel ik met "voor een kruispunt staan". We kunnen verder gaan in het straatje zonder einde van de nog hardere militaire aanpak. Of we kunnen werk maken van een breed concept van veiligheid voor iedereen en voor alle landen ter wereld. En dat kan alleen binnen het kader van het internationaal recht.

Stefaan Declercq
Algemeen Secretaris